

2.A.4 Investicijski prioritet

Oznaka investicijskog prioriteta	8i
Naziv investicijskog prioriteta	Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage

2.A.5 Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskom prioritetu i očekivanim rezultatima

Oznaka specifičnog cilja	2
Naziv specifičnog cilja	Povećanje održivog samozapošljavanja nezaposlenih osoba, posebice žena
Rezultati koje države članice žele postići uz potporu Unije	<p>U uvjetima gospodarske krize, samozapošljavanje ima potencijal postati jedna od ključnih mjera socio-ekonomske politike. Prema podacima Eurobarometra iz 2012. godine 54% ispitanika u Hrvatskoj imalo je sklonost prema samozapošljavanju (puno veći od prosjeka EU-a od 37%). Međutim, samo 18% smatralo je samozapošljavanje izvedivim. Nevoljkost pokretanja vlastitih tvrtki nastaje zbog nedostatka financijskih sredstava, nedostatka potrebnog stručnog znanja za pokretanje tvrtke i njeno upravljanje te nedostatka poslovnih ideja i vezanih održivih poslovnih planova. Te prepreke su posebno prisutne među nezaposlenima koji trebaju konkretnu potporu i vodstvo kroz procese pokretanja i vođenja poslovanja.</p> <p>U Hrvatskoj udio samozaposlenih osoba trenutno iznosi 16,3% ukupnog broja zaposlenih, dok je udio žena 30%. Stope aktivnosti i zaposlenosti niže su kod žena nego kod muškaraca. Razlozi za neaktivnost nešto su drugačiji. Glavni razlog neaktivnosti žena, uz odlazak u mirovinu, su „druge obiteljske i osobne obaveze”, dok je za muškarce razlog „obrazovanje”. Mjere samozapošljavanja i subvencije čine standardni paket koji pruža HZZ, kao dio mjera aktivne politike tržišta rada. Trenutna primjena u praksi uključuje pružanje financijske potpore novim tvrtkama, na temelju prethodnog razvoja i razrade poslovnog plana, što se pokazalo kao dobar izlaz iz nezaposlenosti. 2012. godine HZZ je subvencionirao samozapošljavanje 665 korisnika starijih od 30 godina, a 2013. ukupno je 3.544 osoba iskoristilo mjere samozapošljavanja, pri čemu je udio žena bio oko 40%. Nastavak mjera samozapošljavanja predviđen je i za branitelje iz Domovinskog rata i djecu ubijenih, zarobljenih ili nestalih branitelja provedbom Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja branitelja i djece ubijenih, zarobljenih ili nestalih branitelja iz Domovinskog rata. U razdoblju od 2004. do</p>

	<p>2013. ovim mjerama omogućeno je samozapošljavanje 3.875 osoba iz te ciljane skupine.</p> <p>Trenutno se redefiniiraju procedure za olakšavanje pristupa subvencijama, jednostavnije tehničke procedure za upravljanje financijama i izvještavanje, a istovremeno se nastoji pružiti kontinuirana stručna podrška i vodstvo potencijalnim korisnicima prije samog pokretanja tvrtke i kroz razdoblje u kojem primaju subvenciju.</p> <p>Kako bi se postigao značajan utjecaj na nove tvrtke, koji zahtijeva ulaganja u nepokretnu imovinu i ulaganje napora u gospodarsku održivost, istražuju se i drugi modeli potpore, poput mikro-financiranja. Na temelju rezultata dovršenog izvješća o ex-ante procjeni financijskih instrumenata za poslovnu konkurentnost i zapošljavanje predložit će se odgovarajući instrumenti za poboljšanje pristupa nezaposlenih financijskom kapitalu. Ti financijski instrumenti obuhvatit će kredite (mikro-krediti), garancije i/ili povratne potpore koje se trebaju osigurati nezaposlenim pojedincima za pokretanje poslovanja. Ti financijski instrumenti mogli bi financirati ostvarivanje ulaganja i dio obrtnog kapitala projekta te imaju produženo dospijće.</p> <p>Očekivani ključni rezultati su povećanje razine samozapošljavanja, održivosti bez potpore te olakšavanje pristupa samozapošljavanju nezaposlenima, osobito ženama.</p>
--	---

Tablica 4.: Zajednički pokazatelji rezultata za koje je ciljna vrijednost utvrđena i pokazatelji rezultata za pojedine programe koji odgovaraju specifičnom cilju (po investicijskom prioritetu i kategoriji regije) (za ESF)

Investicijski prioritet: 8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage														
Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Kategorija regije	Mjerna jedinica za pokazatelj	Zajednički pokazatelj ostvarenja korišten kao osnova za postavljanje ciljne vrijednosti	Početna vrijednost			Mjerna jedinica za osnovnu i ciljnu vrijednost	Početna godina	Ciljna vrijednost (2023.)			Izvor podataka	Učestalost izvješćivanja
					M	Ž	Ukupno			M	Ž	Ukupno		
CR03	sudionici koji po okončanju programa stječu kvalifikaciju	Slabije razvijene	Broj	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene			906,00	Broj	2013.			5.031,00	Podaci HZMO-a, podaci HZZ-a, ankete, evaluacije, ISU	Godišnje
CR04	sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja	Slabije razvijene	Broj	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene			1.686,00	Broj	2013.			26.199,00	Podaci HZZ-a, ankete, evaluacije, ISU	Godišnje
CR06	sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, šest mjeseci po prestanku sudjelovanja	Slabije razvijene	Broj	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene			1.707,00	Broj	2013.			27.563,00	Podaci HZZ-a, podaci HZMO-a, evaluacije, ISU	Godišnje
CR07	sudionici s poboljšanom situacijom na tržištu rada šest mjeseci po prestanku sudjelovanja	Slabije razvijene	Broj	zaposleni, uključujući samozaposlene			90,00	Postotak (%)	2013.			90,00	Podaci HZMO-a, podaci HZZ-a, registri relevantnih institucija, ankete, evaluacije, ISU	Godišnje

SR101	sudionici koji su samozaposleni po prestanku sudjelovanja	Slabije razvijene	Broj			19,00	Postotak (%)	2013.			21,00	Podaci HZMO-a, podaci HZZ-a, registri relevantnih institucija, ankete, evaluacije, ISU	Godišnje
SR102	sudionici koji su samozaposleni, šest mjeseci po prestanku sudjelovanja	Slabije razvijene	Broj			18,00	Postotak (%)	2013.			20,00	Podaci HZMO-a, podaci HZZ-a, registri relevantnih institucija, ankete, evaluacije, ISU	Godišnje

2.A.6 Aktivnosti koje će se podržati u okviru investicijskog prioriteta (po investicijskim prioritetima)

2.A.6.1 Opis vrste i primjeri aktivnosti koje će se podržati te njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima, uključujući, prema potrebi, određivanje glavnih ciljanih skupina, posebne ciljane teritorije i vrste korisnika

Investicijski prioritet	8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage
<p>Investicijski prioritet 8.i usmjeren je na tri široka područja intervencija i stoga obuhvaća različite mjere.</p> <p>SC 8.i.1 pokriva aktivnosti kojima je cilj povećanje zaposlenosti nezaposlenih, osobito dugotrajno nezaposlenih i onih čije vještine ne odgovaraju potrebama tržišta rada, te je stoga primarno usmjeren na omogućavanje dostupnosti ciljanih mjera aktivne politike tržišta rada i sudjelovanja u njima. Naime, aktivnosti uključuju različite oblike osposobljavanja u skladu s potrebama tržišta rada (osposobljavanje i prekvalifikacija radi stjecanja vještina za buduće radno mjesto, kako određenih vještina, tako i vještina na širem području, kao što je povećanje digitalne pismenosti; provedba programa osposobljavanja na radnom mjestu) koje su izravno usmjerene na povećanje zapošljivosti sudionika u pogledu znanja, vještina i kvalifikacija, koje će pomoći njihovom zapošljavanju. Nadalje, potpore za zapošljavanje su usmjerene na stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva i poboljšanje radnih vještina nezaposlenih.</p> <p>Potpore za osposobljavanje i zapošljavanje također izravno utječu na povećanje zaposlenosti određenih marginaliziranih skupina, kao što su hrvatski branitelji, pogotovo oni koji su bili pripadnici aktivne vojske, a primaju invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad ili nezaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću kojima je potrebno prilagoditi mjere za zapošljavanje kako bi se oni ponovno uključili na tržište rada. Mjere obuhvaćaju cjelokupni postupak vezan s njihovim uključivanjem na tržište rada, od dodatne stručne procjene njihove radne sposobnosti preko obrazovanja i osposobljavanja do zapošljavanja. Još od 2004. zbog posebnosti tog dijela populacije, Ministarstvo hrvatskih branitelja provodi mjere aktivne politike zapošljavanja prilagođene braniteljima kroz Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2014. do 2017. te stoga ima veliko institucionalno iskustvo i administrativne kapacitete za razvoj i provedbu tih mjera.</p>	

Ciljane skupine: nezaposleni s posebnim naglaskom na dugotrajno nezaposlene, nezaposleni s nižim stupnjem obrazovanja, žene, hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji, starije nezaposlene osobe, poslodavci.

Korisnici: institucije odgovorne za mjere APZ u Hrvatskoj (kao što su HZZ, Ministarstvo hrvatskih branitelja).

SC 8.i.2 usmjeren je na povećanje zaposlenosti kroz olakšavanje pristupa i pružanje potpore samozapošljavanju i poduzetništvu, ranjivih skupina nezaposlenih. Omogućit će se podrška samozapošljavanju, uključujući izravne potpore za samozapošljavanje i prateću podršku kao što su posebni oblici osposobljavanja i usmjeravanja, kao dodatni put prema zapošljavanju osoba zainteresiranih za samozapošljavanje i s poslovnom idejom. Aktivnosti samozapošljavanja HZZ-a, kao dio mjera APZ, dostupne su svim nezaposlenima bez ikakvih zahtjeva ili ograničenja u smislu radnog staža, radnog iskustva, zanimanja ili kvalifikacije.

Budući da se mjera odnosi na osobe u nepovoljnom položaju na tržištu rada, mjere samozapošljavanja trebaju uključivati sveobuhvatnu podršku prije, tijekom i nakon pokretanja novih tvrtki. Dodatnu podršku omogućit će specijalizirani savjetnici HZZ-a za samozapošljavanje dodatno educirani za pružanje specijaliziranih usluga za samozapošljavanje (dodatno naglašeno u okviru specifičnog cilja 8.vii.2), u provođenju ideje u poslovni plan, širenja informacija, motivacije, usmjeravanja, pripremnih aktivnosti za pokretanje poslovanja, relevantnog osposobljavanja, mentorstva i pratećih aktivnosti. Takav sveobuhvatni sustav podrške ne osigurava samo bolji pristup samozapošljavanju nezaposlenih koji su u nepovoljnom položaju, već i podupire održivost poslovnih poduhvata samozapošljavanja neovisno o financijskim potporama. Predviđene su aktivnosti usmjerene na poticanje ženskog poduzetništva (aktivnosti koje će ohrabriti i stimulirati žene za samozapošljavanje, poduzetništvo, organizaciju sastanaka, konferencija, okupljanje s ciljem promoviranja uspješnih primjera ženskog poduzetništva). Dodatna posebna podskupina na koju će se usmjeriti aktivnosti su hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji.

Budući da Hrvatska nije uvela financijske instrumente u sklopu ESI fondova za razdoblje 2007.-2013., financijska pomoć za razdoblje 2014.-2020. u sklopu Tematskog cilja 8 temelji se na iskustvu korištenja mjera koje se financiraju na nacionalnoj razini, ograničenom iskustvu sa središnje upravljanim financijskim sredstvima EU-a i najboljim praksama drugih država članica EU-a. Do dovršetka ex-ante procjene, preliminarni prikaz aktivnosti koje će se financirati uključuje mikro-kredite, kredite i jamstva te povratne i nepovratne potpore za nezaposlene osobe (pokretanje novih tvrtki, mikro-tvrtke) za ulaganja u nepokretnu imovinu u kombinaciji s obrtnim kapitalom. Financijska pomoć usmjerena je na pojedince koji nemaju mogućnost bankovnog kreditiranja. Financijsku pomoć nadopunit će „meka” poduzetnička podrška u obliku programa mentorske pomoći koju nude HZZ i poduzetničke potporne institucije. Kreditima će se izbjeći prekomjerno zaduživanje poduzeća, osobito tijekom prve tri godine poslovanja. Gore navedena indikativna lista oblika financiranja podložna je promjenama koje će se možda pokazati potrebnim tijekom provedbe operativnog programa, ovisno o promjenama na tržištu i novih ex-ante procjena.

Aktivnosti povezane s praćenjem statusa samozaposlenih također će se razvijati i provoditi uz potporu ESF-a.

Ciljane skupine: nezaposlene osobe prijavljene na HZZ-u s posebnim naglaskom na žene

Korisnici: Institucije zadužene za navedene aktivnosti (Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo hrvatskih branitelja, tijela koja provode financijske instrumente povjerene u skladu s Uredbom za utvrđivanje zajedničkih odredbi čl. 38, uključujući financijske posrednike i druge odgovarajuće subjekte, kao što su fondovi za rizični kapital i ostali oblici javno-privatnih partnerstva odabranih na temelju otvorenih, transparentnih, proporcionalnih i nediskriminirajućih procedura, izbjegavajući sukob interesa).

SC 8.i.3 ima za cilj očuvanje radnih mjesta, očuvanje zaposlenja kod radnika koji predstavljaju višak radne snage, te promicanje brzog ponovnog zapošljavanja otpuštenog viška radnika, kroz preventivne i brze mjere na tržištu rada.

Mjere koje će se provoditi obuhvaćaju potpore poslodavcima suočenim s problemima/viškom radnika za očuvanje radnih mjesta, kako bi prebrodili teško razdoblje bez potrebe za otpuštanjem radnika. Program mjera aktivne politike zapošljavanja ili drugi važeći programi za očuvanje radnih mjesta ili kompenzacijske mjere definiraju specifične mjere i aktivnosti usmjerene na očuvanje radnih mjesta, kao što su potpore poslodavcima te za obrazovanje i osposobljavanje radnika. Također, utvrđuje kriterije prihvatljivosti poslodavaca za primjenu tih mjera, kao što su privremeni pad poslovne aktivnosti i negativni financijski rezultati poslovanja. Nadalje, HZZ pruža mjere u skladu sa sezonskim i drugih specifičnim promjenama na tržištu rada te će se, u tom smislu, pružiti podrška poslodavcima u poteškoćama, uslijed sezonskih promjena poslovnih aktivnosti kako bi se održala dugotrajna zaposlenost sezonskih radnika. Nadalje, subvencije za osposobljavanje će se osigurati za radnike koji mogu biti proglašeni viškom zbog zastarjelih ili neodgovarajućih vještina u promjenjivom okruženju, odnosno kada poslodavac uvodi nove tehnologije ili nove poslovne standarde, kada se moderniziraju ili prilagođavaju proizvodni procesi i sl., s ciljem da dugoročno zadrže radno mjesto. Ova mjera je posebno prilagođena radnicima s nižom razinom obrazovanja i starijim radnicima. Sveobuhvatna podrška mobilnih timova tvrtkama s privremenim problemima u poslovanju ili viškovima radnika, provodit će se u razdoblju 2014.-2020., uključujući i izravnu pomoć radnicima kojima prijeti gubitak radnog mjesta te ih se priprema za tržište rada, posreduje u njihovo ime dok su još uvijek u radnom odnosu, pružajući usluge informiranja i savjetovanja. Ukoliko tijekom tog procesa izgube radno mjesto, i dalje će imati pravo na usluge HZZ-a, ali i na subvencije ili osposobljavanje, ako to situacija bude zahtijevala. Dakle, važan aspekt mjere je pomaganje onima koji su otpušteni kao višak kako bi se ubrzalo njihovo ponovno zapošljavanje.

Ciljane skupine: nezaposlene osobe, radnici u riziku od gubitka radnog mjesta zbog viška radne snage.

Korisnik: Hrvatski zavod za zapošljavanje.

2.A.6.2 Osnovna načela odabira operacija

Investicijski prioritet	8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage
Odbor za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP) nadležno je tijelo za definiranje i usvajanje kriterija za	

odabir i metodologije na razini OPULJP-a.

Procjena projekata podliježe detaljnim kriterijima za odabir koje je odobrio Odbor za praćenje.

Na temelju kriterija za odabir i metodologije svako posredničko tijelo razine 1 ili korisnička institucija će pripremiti Sažetak operacije (SO), koji će se podnijeti upravljačkom tijelu na odobrenje. Odobrenje sažetka operacije tako će biti temelj za razvoj i pripremu projektne dokumentacije za svaku operaciju.

Aktivnosti će se provoditi kroz otvorene ili ograničene pozive za dostavu prijedloga (procedure izravne dodjele).

Ključni kriteriji za odabir operacija/projekata uključuju prema potrebi:

- usklađenost i doprinos prijedloga operacije/projekta ostvarivanju ciljeva utvrđenih u relevantnim nacionalnim, strateškim dokumentima (strategije, smjernice, akcijski planovi, programi);
- relevantnost i važnost operacije/projekta za ostvarivanje ciljeva i pokazatelja OPULJP-a;
- jasno određene i opisane ciljne skupine i njihove potrebe u pogledu ciljeva OPULJP-a;
- kvaliteta prijedloga projekta (aktivnosti navedene u prijedlogu jasno su određene, povezane su s problemima koje bi projekt trebao riješiti i pridonose ciljevima projekta, provedivost projekta);
- sposobnost podnositelja zahtjeva (razina operativne sposobnosti podnositelja zahtjeva koja je potrebna za pripremu i provedbu projekta);
- održivost projekta predstavljena je i jasno opisana (postoji mogućnost šire primjene rezultata projekta).

U slučaju otvorenih poziva uspostaviti će se Odbor za ocjenjivanje na razini posredničkog tijela razine 1 ili 2, a upravljačko tijelo detaljno će razraditi kriterije za ocjenjivanje. U slučaju ograničenog poziva/postupka izravne dodjele posredničko tijelo razine 1 dostavit će prijedlog odabira operacija upravljačkom tijelu koji će se odobriti kao ograničeni poziv za dostavu prijedloga na temelju dostavljene relevantne dokumentacije, obrazlažući odabir korisnika u odnosu na njegove institucionalne/pravne posebnosti.

2.A.6.3 Planirano korištenje financijskih instrumenata (gdje je primjenjivo)

Oznaka investicijskog prioriteta

8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage

Predviđena je provedba (dijela) ovog investicijskog prioriteta putem financijskih instrumenata, ovisno o rezultatu ex-ante procjene, sukladno članku 37. Stavkom 2. Uredbe o utvrđivanju zajedničkih odredbi. Ex-ante procjena je u završnoj fazi.

2.A.6.4 Planirana upotreba velikih projekata (gdje je primjenjivo)

Oznaka investicijskog prioriteta	8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage

2.A.6.5 Pokazatelji ostvarenja po investicijskim prioritetima i, prema potrebi, po kategorijama regije

Tablica 5.: Zajednički i pokazatelji za pojedine programe (po investicijskim prioritetima, podijeljeni po kategorijama regije za ESF i, prema potrebi, za EFRR)

Investicijski prioritet		8i – Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage							
Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Fond	Kategorija regije (gdje je relevantno)	Ciljna vrijednost (2023.)			Izvor podataka	Učestalost izvješćivanja
					M	Ž	Ukupno		
CO01	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	Broj	ESF	Slabije razvijene			48.708,00	Projekti, ISU	Godišnje
CO02	dugotrajno nezaposleni	Broj	ESF	Slabije razvijene			32.230,00	Projekti, ISU	Godišnje
CO05	zaposleni, uključujući samozaposlene	Broj	ESF	Slabije razvijene			5.700,00	Projekti, ISU	Godišnje
CO07	stariji od 54 godine	Broj	ESF	Slabije razvijene			6.607,00	Projekti, ISU	Godišnje
CO09	s osnovnim (ISCED 1) ili nižim srednjim obrazovanjem (ISCED 2)	Broj	ESF	Slabije razvijene			11.028,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO101	Branitelji i djeca smrtno stradalih, zatočenih, nestalih branitelja, invalida ili dragovoljaca branitelja	Broj	ESF	Slabije razvijene			7.133,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO102	Žene koje su primile potporu za samozapošljavanje	Broj	ESF	Slabije razvijene			9.365,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO103	Broj podržanih novo osnovanih tvrtki	Broj	ESF	Slabije razvijene			12.919,00	Projekti, ISU	Godišnje

SO104	Broj radnika u riziku od gubitka radnog mjesta i nezaposlenih osoba koji su izgubili posao kao višak, koji su primili potporu	Broj	ESF	Slabije razvijene			7.125,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO105	Tvrtke u restrukturiranju koje su primile podršku HZZ-ovih mobilnih timova	Broj	ESF	Slabije razvijene			84,00	Projekti, ISU	Godišnje